

A nagy üzlet

Kortárs Művészeti Intézet – Dunaújváros

2010. március 6 - április 2.

Résztevők:

Frazon Zsófia – Katarina Sevic, Andreas Wegner

A nemzetközi együttműködésben születő kutatási és művészeti projekt az európai szövetkezetek működési modelljéből kiindulva a közösségi termelés lehetőségeit és buktatóit vizsgálja. A két helyszínen, a dunaújvárosi Kortárs Művészeti Intézetben és a budapesti Trafó galériában látható kiállítások kortárs művészek a témában végzett kutatásait, személyes reflexiót mutatják be. A projekt címe egyfelől a rendszerváltozás éveinek egyik jelentős mozgatórugójára, a nagy üzlet ígéretére reflektál; másfelől a szövetkezetek eredeti küldetésére, amely az egyéni haszonszerzéssel szemben éppen a közösség és a fenntarthatóság eszméit állítja a középpontba.

A tagok személyes és vagyoni közreműködésén alapuló, és a tőkekoncentráció helyett a kölcsönösséget és a javak demokratikus elosztását megcélzó elképzelés kétségtelenül egy idealista modell. Ennek az alternatív gazdasági elképzelésnek mai jelentőségét vizsgálva Andreas Wegner német képzőművész egy olyan üzlet nyitásával és üzemeltetésével indította el a projektet Berlinben, amely európai szövetkezetek termékeit forgalmazta. Tekintve, hogy fogyasztás dominálta világunkban az „üzenet” egyre inkább áruként jelenik meg, Wegner olyan termékekre akarta ráirányítani a figyelmet, amelyek a dolgozók szociális és anyagi háttérét egyaránt biztosító szövetkezeti rendszerben készülnek.

A berlini tapasztalatoktól eltérően – amelyek a bolt jó látogatottságán és viszonylag magas bevételén keresztül a „nagy üzlet” lehetőségét is igazolni látszottak – a projekt magyarországi folytatását a háború utáni államosítás máig ható emléke, és a kortárs globális kapitalizmus teremtette gazdasági nehézségek foglalják keretbe. A dunaújvárosi kiállítás egyben a hely történetére is reflektál, hiszen az 1963-ban épült kiállítótér kezdetben főként árubemutatóknak adott helyet.

Andreas Wegner a reklámok színvilágát idéző, hirdetőoszlopra is emlékeztető installációja a berlini üzlet árukészletéből építkezik. A tárgyak gondos elrendezése a gyártás körülményeire és az aprólékos (kézi) munka jelentőségére utal, ugyanakkor láttatja a mai szövetkezetek egyik legnagyobb problémáját, az árukészlet sokszor sajátos összetételét is. Wegner a bejáratnál lévő fotóin a szövetkezeti termelés két helyszíne látható, kisméretű képein pedig magukat a termékeket emeli el egy bizonytalan térbe és időbe.

Katarina Sevic képzőművész és Frazon Zsófia néprajzkutató *Mindig Mindenkinek Mindent* című közös munkája egy térbe rendezett multimedialis elbeszélés, amely a hely, a termelés és a fogyasztás történetének dokumentumait ötvözi, bemutatva a szövetkezeti elképzelés és gyakorlat között feszülő – olykor – komikus ellentmondásokat. A meseszerűen megírt történet kísérlet a mára feledésbe merült szövetkezetek múltjának feltérképezésére. A Dunaújvárosi Hírlap archívumából és az Intercisa múzeum anyagából merítve ihletet, a szövetkezeti toborzás, gyűlés, termelés, reklám és esztétika témáin vezeti végig a látogatókat.

Katarina Sevic és Frazon Zsófia az alábbi személyeknek mondanak köszönetet az installáció elkészítéséhez nyújtott segítségükért: Fekete József, Szövetkezeti Kutató Intézet; Feszt Judit; Gancs Károly, Printa Akadémia; Gerhes Gábor; Herczeg László, Madácsy István, Magyar Képzőművészeti Egyetem, Képgrafika Tanszék, Kasza Emese; Kovács Anita, Dunaújvárosi Hírlap; Lackner Mónika, Néprajzi Múzeum; Rajnai Zsuzsa, Intercisa Múzeum, Dunaújváros; Somogyvári Gergő; TÁP Színház; Török Róbert, Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum

A nagy üzlet

Szétszerelt világ

Trafó Galéria, Budapest

Megnyitó: március 9, 19h

2010. március 10 – április 11.

Részvevők:

Bodó Nagy Sándor, Erdei Krisztina, Gerhes Gábor, ÚJSZÖVETKEZET

A Trafóban Gerhes Gábor egy ma is működő zászlóképzítő és műhímző szövetkezet kortárs műgyűjtők megrendelésére készített termékeit mutatja be; Bodó Sándor egy személyes indíttatású kutatásba kezdett, három, saját életútja szempontjából fontos szövetkezet újralátogatásával; Erdei Krisztina fotói pedig mindezek szubjektív nézetét rögzítik. A kiállításhoz kapcsolódóan fogott szövetkezet-alapításba Fischer Judit, Mécs Miklós és Vándor Csaba, az előkészületek azonban annak felismeréséhez vezettek, hogy az egyébként ugyancsak a tagok elkötelezettségén és önkéntes társulásán alapuló egyházalapítás megvalósíthatóbb célnak tűnik.

Trafó – Kortárs Művészetek Háza, Trafó Galéria / Trafo – House of Contemporary Arts, Trafo

Gallery1094 Budapest, Liliom utca 41.

tel.: 456-2044, fax: 456-2050

gallery@trafo.hu <http://www.trafo.hu>

Nyitva: keddtől vasárnapig 16-19h, előadási napokon 16-22h.

Főszervező:

Kulturamt Neukölln, Berlin, DE

Kezdeményező: Andreas Wegner

<http://legrandmagasin.coopseurope.coop/>

A magyarországi kiállítások kurátorai: Zólyom Franciska, Eröss Nikolett

Partnerek:

Modern Művészetért Közalapítvány, Dunaújváros, HU

Univ. Jan Evangelista Purkyně, Ústí nad Labem, CZ

Trafó – Kortárs Művészetek Háza, Budapest, HU

Az EU Kultúra 2007-13 keretprogramja és az NKA támogatásával.

További támogatók: Kulturstiftung des Bundes, Cooperatives Europe